

Vsi tisti lovski čuvaji, ki se predavanja niso mogli udeležiti in jih obravnavana tematika zanima, lahko poudarke in predstavitev predavanj poiščejo med dokumenti na spletni strani LZS (<http://www.lovska-zveza.si>) (**Za člane**), in sicer v mapi **Gradiva za izobraževanja**.

Jasna Kovačič Siuka

Strokovni simpozij o divjem petelinu

Hrvaški lovski tovariši so 25. 3. 2015 v Gerovem organizirali t.i. *Simpozij o divjem petelinu (Tetrao Urogallus L.) na območju Gorskega kotarja*, ki se ga je udeležilo tudi več lovcev iz Slovenije, lovcev iz znanstvenoraziskovalnega področja in lovcev,

reviji *Dobra kob*, št. 163, in v našem Lovcu, 6/2015. Sledi prevod članka, ki ga je pripravil prof. **Ante Šoić**.

Simpozija na temo *Divji petelin na območju Gorskega kotarja* se je udeležilo okrog šestdeset vidnih strokovnjakov (iz Slovenije petnajst oseb), med katerimi so bili: podpredsednik LZS mag. **Lado Bradač**, **Gerhard Lempl**, podpredsednik Upravnega oddelka za turizem, podjetništvo in razvoj podeželja PGŽ, z namestnico mag. **Blaženko Kulić**, prof. dr. **Ivan Kos** z Biotehniške fakultete v Ljubljani, mag. **Dragan Turk** iz Nacionalnega parka Risnjak, vodja LPN Jelen - Snežnik, **Tone Marinčič** s svojimi sodelavci, predsednik ZLD Kočevje **Branko Zlobko**, vodja Odseka za načrtovanje in upravljanje z divjadjo pri OE ZGS Postojna, predsedniki

- Kukuljanovo, Vepar - Bribir, Medviđak - Drivenik, Tetrijeb - Gerovo, Tetrijeb - Čabar, LD Babno Polje, LD Loški Potok, LD Martin Krpan - Nova vas in LD Lož - Stari trg.

Vse navzoče je v imenu gostitelja in organizatorja pozdravil **Antun Arh**, dipl. oec., predsednik

Voditelj simpozija je bil **Ivica Križ**, idejni začetnik in nosilec *Projekta varstva in poskusa oživitve populacije divjega petelina na območju Gorskega kotarja* in obenem tudi predsednik *Združenja za varstvo živali Tetrijeb - Prezid*. V uvodnem delu je poudaril, da je cilj simpozija pridobiti še do-



Od leve proti desni: prof. dr. Marijan Grubešić, Stanko Šandak, doc. dr. Dean Konjević, don. dr. Ivica Križ, mag. Mirko Perušek

ljubiteljev te ptice. Zelo dobro organiziran in avdiovizualno opremljen strokovno-znanstveni posvet so pripravili **Združenje za zaščito živali Tetrijeb - Prezid**, **Lovsko društvo Tetrijeb - Čabar** in **Lovska zveza Primorsko-Goranske županije (LZ PGŽ)**.

Slovenski lovci, predvsem z območja Snežniškega pogorja, smo bili na simpozij povabljeni kot partnerji pri projektu *Oživljanje populacije divjega petelina na območju Snežniškega pogorja na obeh straneh državne meje*, ki na hrvaški strani že poteka. S tega zornega kota je bil simpozij za nas še toliko pomembnejši, predvsem doslej že zbrane izkušnje hrvaških kolegov.

Na koncu simpozija smo se dogovorili, da bomo v naših strokovnih glasilih objavili enak članek, ki ga bo pripravil organizator simpozija v hrvaški lovski

lovskih društev/družin: Tetrijeb - Delnice, Divokoza - Brod na Kupi (Kolpi), Vidra - Turke, Jelenski jarak - Vrbovsko, Kamenjarka



Družabno srečanje ob lovski malici v gozdarsko-lovskem središču Livij Draga (1.050 m)



Od leve: Gerhard Lempl, podpredsednik Uprave za turizem, podjetništvo in podeželski razvoj PGŽ, Janko Škrli, univ. dipl. inž., mag. Lado Bradač, podpredsednik LZS, in mag. Jane Weber, LD Babno Polje

LD Tetrijeb - Čabar. Poudaril je, da je glavni pobudnik za simpozij član naše LD in predsednik *Združenja za zaščito živali Prezid*, dr. don **Ivica Križ**, ki je leta 2012 začel s idejo o umetni vzreji divjega petelina. Po zaslugi njegove trme in opozarjanja na ogroženost ter nezadržno izginjanje divjega petelina je dala njihova LD vso podporo njegovi ideji in tako so začeli s pripravo projektne dokumentacije *Projekta umetne vzreje divjega petelina*, ki so jo konec minulega leta predložili Ministrstvu Vlade RH, da bi odobrili sofinanciranje v okviru projektov LIFE in iz sredstev EU.

datno, širšo strokovno podlago za izvajanje in razširitev projekta, ki bi še dodatno zmanjšala stopnjo njegove ogroženosti, obenem pa povečala možnosti za ponovno naseljevanje in izpuščanje v zveznih živali v preostanek obstoječe populacije (za njeno oživitev).

O temi z naslovom **Predstavitev raziskovalnega dela na rastiščih in popisu v sklopu priprave akcijskega načrta za divjega petelina v letu 2016** je govoril prof. dr. **Marijan Grubešić** s Fakultete za gozdarstvo v Zagrebu, ki bo vodja raziskovalnega dela na rastiščih divjega petelina. V uvodu je predstavil zdajšnje stanje divjega petelina v Gorskem kotarju s poudarkom na potrebi povsem novega sistema spremljanja stanja na rastiščih (monitoringa). Začetek spremljanja naj bi se začelo že 1. aprila in končalo konec julija letos. Opravljali ga bodo na območju, ki leži severno od avtoceste Reka-Zagreb, pa do državne meje z R Slovenijo. Cilj akcije je ugotoviti, kaj je vplivalo/vpliva na izginjanje divjega petelina, ki je še ne tako dolgo bil tod še dokaj številčen. Ugotoviti je treba tudi, kaj moramo storiti, da bi se njegova številčnost spet povečala in da bi se te ptice vrnile na nekdanja rastišča. Zato bodo natančno spremljali številčno stanje in celoten proces paritve. Večina še aktivnih rastišč bodo opremili s posebnimi kamerami, za še

popolnejše spremljanje pa bodo zadolženi člani lovskih društev iz Gorskoga kotarja in Primorja ter Gozdarska uprava Delnice. Po končanem snemanju bodo pripravili natančen elaborat, ki bo sestavni del obsežnega projekta **obnove populacije** te kraljeve ptice goranskih gozdov.

Doc. dr. **Dean Konjević** z Veterinarske fakultete v Zagrebu je pripravil predavanje **Naravne in ekološke značilnosti divjega petelina** s posebnim poudarkom na svojih izkušnjah pri spremljanju prehranjevanja in analizi iztrebkov v Gojivnem centru Prezid. Opozoril je, da se moramo zavedati, da je divji petelin po naravi izredno plaha ptica in da so mogoče zato stresne situacije. Tudi zaradi značilnosti njegove prehrane se lahko pojavijo negativno/pozitivni odzivi pri uvajanju ptic za izpušitev v naravno okolje.

Alojzije Frković, univ. dipl. inž., gotovo eden od najboljših poznavalcev divjega petelina v R Hrvaški in avtor knjige *Tetrijeb gluhan u Gorskom kotaru*, je govoril na temo **Izkušnje vzrejnega Centra za umetno vzrejo gozdnih kur Bukovica v Ravnih Gori, o habitatu divjega petelina, o lovu divjega petelina skozi zgodovino in ocenjevanje trofeje**. Avtor je pozdravil idejo o varstvu in oživitvi populacije divjega petelina, vendar je pri tem opozoril na niz težav, ki se pojavljajo pri umetni vzreji teh ptic. Opozoril je na najtežavnejši del vzreje, to je zadnji del v postopku vzreje – izuščenje osebkov v okolje in vpeljava v naravne razmere (povijljanje). Prav ta del procesa je zelo pomemben, saj je potrebno veliko previdnosti, potrpežljivosti in vloženega truda. Po nekaterih evropskih izkušnjah naj bi preživelo le 12 % izpuščenih osebkov, zato je tudi opozoril na previdnost pri napovedih o morebitnem povečanju velikosti.

Predstavitev uresničevanja projekta LIFE – Kočevje, vrednega 2.270.013 evrov, je predstavil slovenski strokovnjak z Zavoda za gozdove Slovenije mag. **Mirko Perušek**. Poudaril je izkušnje pri zapletenem zagotavljanju in porabi sredstev iz EU. Uresničitev takega projekta namreč terja dobro usposobljeno ekipo in strokovnjake z vseh potrebnih področij, tudi s finančno-računovskega. Več kot umestno je pozval k tesnemu sodelovanju Republike Slovenije in Hrvaške pri varovanju in poskusih obnavljanja skupne populacije divjega petelina, saj bi bilo to izredno koristno in tudi porok, da bo ponovna naselitev

ptic iz umetne vzreje kar v največji meri uspela na obeh straneh meje. **Ob dejstvu, da je habitat divjega petelina nedeljiv in da se sklenjeno razprostira na obeh straneh državne meje, je mednarodno sodelovanje potreba in nujnost!**

Ob koncu je svoje izkušnje pri umetni vzreji nekaterih vrst male divjadi (poljski zajec, prepelica, jerebica in skalna jerebica/kotorna) predstavil **Stanko Šandak**, ki je bil tudi koordinator nabave divjih petelinov v Gojivno središče Bukovica - Ravna gora.

V imenu PGŽ je udeležence simpozija pozdravil **Gerhard Lempl**, podpredsednik Upravnega oddelka za turizem in razvoj podeželja, ter na koncu obvestil, da bo PGŽ v tem letu sofinancirala Projekt vzgoje divjega petelina v Centru Prezid v višini 100.000 Hrk (okrog 13.300 evrov) in apeliral na HLS in Lovsko zvezo PGŽ, naj storijo podobno.

Na koncu strokovnega posvetovanja je voditelj Ivica Križ sklenil simpozij z naslednjo mislijo: *»Tako številčna in ugledna udeležba na tem srečanju nam vliva optimizem, da bo ta projekt, ki smo ga začeli, dobil potrebno energijo in voljo za uspeh ter dosego končnega cilja. Veliko lažje bomo projekt nadaljevali združeni na obeh straneh državne meje; vse v dobro za ohranitev kraljeve ptice, ki nam vsem veliko pomeni.«*

Čisto na koncu se je gostitelj zahvalil vsem za udeležbo in strokovnjakom za strokovne prispevke ter vse prisotne povabil na prijateljsko lovsko malico. Druženje smo končali pozno zvečer v Gozdarsko-lovskem središču v Livij Dragi, kjer so se v prijetnem vzdušju in okolju nadaljevale naše razprave brez mikrofona.

Pripravil:

Janko Škrjč, univ. dipl. inž.

LZS uspela na razpisu za izvedbo izobraževanja in popisa prisotnosti divjega petelina na Kočevskem

Lovci lovskih družin, združenih v **ZLD Kočevje**, smo se na Marofu v Kočevju 26. 3. 2015 skupaj z drugimi predstavniki zainteresirane javnosti udeležili enodnevnega izobraževanja in izrazili pripravljenost sodelovati pri popisu prisotnosti divjega petelina



Prof. dr. Ivan Kos, koordinator izobraževanja in predsednik Strokovnoznanstvenega sveta pri LZS, je udeležencem izobraževanja s svojim prispevkom na domiselni način predstavil varstveno biologijo divjega petelina in nas vzbudil k resnemu razmišljanju.

na Kočevskem, ki bo potekal v okviru projekta Ohranjanje območij NATURA 2000, Kočevsko – LIFE Kočevsko (LIFE13 NAT/SI000314). Izobraževanje je potekalo po programu, ki ga je v imenu LZS sestavil Strokovnoznanstveni svet pri LZS, ki ga vodi prof. dr. **Ivan Kos**.

Zbrane je pozdravil in predstavil program celodnevnega programa

izobraževanja direktor strokovnih služb LZS **Srečko Žerjav**. Nato je sledila predstavitev projekta LIFE – Kočevsko koordinatorka **Tine Kotnik**, ki je za cilj projekta izpostavila zahtevo po ohranjanju in vzpostavljanju ugodnega stanja izbranih vrst in habitatnih tipov NATURA 2000 – Kočevsko, in sicer za naslednje ogrožene in ranljive vrste: orel belorepec, belohrbti in triprsti detel, gozdni jereb, divji petelin, in človeška ribica v habitatnem tipu kraške jame. Kot naslednji je dr. **Danilo Bevk** s kar nekaj najnovejšimi ugotovitvami iz biologije divjega petelina prisotnim razširil znanje o ogroženi vrsti gozdnih kur. Dr. Ivan Kos je na domiselni način predstavil varstveno biologijo divjega petelina. Temu je sledila predstavitev smernic in ukrepov za ugotavljanje ugodnega stanja, ki jih je predstavil mag. **Mirko Perušek**. Smernicam in predvidenim ukrepom je sledila zelo zanimiva predstavitev dr. **Hubert Zeillerja** (znani avstrijski strokovnjak), ki je z opisi nekaj primerov iz dobre prakse pri ohranjanju in vzpostavljanju ugodnega stanja na območju Avstrije vлил med udeležence izobraževanja zmerno mero upanja, da morda pri nas še ni prepozno za rešitev divjega petelina. Zaključni del izobraževanja je bil zaupan dr. **Hubertu Potočniku**. Najprej je ob

Projekt: NARAVA 2000 Kočevsko – LIFE KOČEVSKO

Območje Kočevske je v Sloveniji najbogatejše gozdno območje Narava (Natura) 2000, ki poleg gozdov obsega še bogat kraški podzemni habitat z domovanjem človeške ribice kot glavnim kazalnikom čiste podzemne vode.

Občina Kočevje se že vrsto let uspešno vključuje in opravlja konkretne naravovarstvene aktivnosti glede ohranjanja narave. Tako je tudi tokrat kot vodilni partner in nosilec projekta LIFE KOČEVSKO, ki celovito obravnava aktivno varstvo območja Narava 2000 Kočevsko.

Projekt LIFE Kočevsko je prvi izmed vrste projektov, ki bo skušal v to območje/regijo umestiti načelo »razvoj v sozvočju z naravo«, ki bo temeljil na človeških in naravnih potencialih območja. V projektu sodelujejo še Zavod za gozdove Slovenije, Zavod RS za varstvo narave in Ljudska univerza Kočevje. Glavni cilj projekta je uresničitev konkretnih naravovarstvenih akcij za ohranitev ogroženih gozdnih ptic (divji petelin, gozdni jereb, triprsti detel in belohrbti detel). Poleg tega projekt predvideva tudi načrtovanje aktivnosti za varstvo orla belorepca v Kočevski Reki ter aktivnosti za varstvo podzemnega habitatnega tipa, kjer živi človeška ribica, ter s tem tudi ohranjanje vodnih virov v kraških jamah. V vse aktivnosti projekta so povabili širši krog udeležencev iz lokalne, regijske in državne ravni, saj so izkušnje pokazale, da je tako mogoče uspešneje zagotavljati trajnostne rešitve. Ob omenjenem razpisu je tudi Lovska zveza Slovenije uspela na razpisu ponujenim izobraževanjem in popisom o prisotnosti divjega petelina na Kočevskem.

Š. V.